

EDUCACIÓ PLÀSTICA, VISUAL I AUDIOVISUAL

3r ESO

**PROPOSTA PEDAGÒGICA
DEPARTAMENT D'ARTS PLÀSTIQUES
CURS 2025-2026 (LOMLOE)**

ÍNDEX

1. Justificació de la programació
2. Contextualització
3. Competències específiques
4. Sabers bàsics
5. Metodologia i orientacions didàctiques
 - 5.1. Orientacions metodològiques
 - 5.2. Recursos didàctics
 - 5.3 Activitats extraescolars
6. Avaluació
 - 6.1 Criteris d'avaluació
 - 6.2 Instruments i eines d'avaluació
 - 6.3 Criteris de qualificació
7. Situacions d'aprenentatge i temporització
8. Atenció a la diversitat
 - 8.1 Mesures de resposta educativa per a la inclusió
9. Avaluació de la pràctica docent

1. Justificació de la programació

La Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, (LOMLOE) per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, d'Educació (LOE), té com a finalitat adaptar el sistema educatiu als reptes i desafiaments del segle XXI d'acord amb els objectius fixats per la Unió Europea i la UNESCO per a la dècada 2020/2030.

Amb aquesta finalitat, l'article 6 de la Llei especifica que l'objectiu del currículum és facilitar el desenvolupament educatiu de l'alumnat, garantint la seua formació integral, contribuint al ple desenvolupament de la seua personalitat i preparant-los per a l'exercici ple dels drets humans, d'una ciutadania activa i democràtica en la societat actual i que, en cap cas, podrà suposar una barrera que genere abandonament escolar o impedisca l'accés al gaudi del dret a l'educació.

Per a l'educació secundària, l'article 22 en concreta la finalitat: «aconseguir que els alumnes i les alumnes adquirisquen els elements bàsics de la cultura, especialment en els seus aspectes humanístic, artístic, científicotecnològic i motriu; desenvolupar i consolidar en ells els hàbits d'estudi i de treball; així com hàbits de vida saludables, preparant-los per a la incorporació als estudis posteriors, per a la inserció laboral i formar-los per a l'exercici dels drets i obligacions de la vida com a ciutadans.»

La LOMLOE, seguint aquest esperit, planteja un nou model educatiu de caràcter molt més competencial que no instruccional, que prioritze la formació continua i la capacitat d'aplicar els coneixements, els sabers, per tal d'afavorir la resiliència i la capacitat d'adaptar-se al canvi, que han de permetre participar activament en la societat i gestionar amb èxit les transicions en el mercat laboral. En aquest sentit, el Reial decret 217/2022, de 29 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'Educació Secundària Obligatòria, al preàmbul, subratlla la necessitat de propiciar l'aprenentatge competencial, autònom, significatiu i reflexiu en totes les matèries, en què les situacions d'aprenentatge han de tindre un paper fonamental.

El Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, incideix en la necessitat de dotar l'alumnat d'eines perquè comprenga i respecte els aspectes culturals, històrics, socials, artístics, econòmics, tecnològics i científics del seu entorn més pròxim; desenvolupe aprenentatges significatius que puga aplicar en la seua vida quotidiana; i adquirisca formació relativa als drets i obligacions de la ciutadania, que afavorisca una convivència sense discriminacions per raó de gènere, ètnia, religió, llibertat sexual, entre altres. A més, dona una especial importància a la reflexió i consciència de diferents models de vida, sostenibles i saludables, a l'emergència climàtica i a la salut mental i física.

L'article 7 del Decret estableix els principis que fonamenten l'ensenyament secundari en catorze objectius concrets que l'alumnat haurà d'assolir durant aquesta etapa. Tot i que els objectius estan connectats entre si d'una manera que sovint els fa indistingibles els uns dels altres i que han de ser tractats en totes les matèries, pel que fa a la nostra en concret, Educació Plàstica, Visual i Audiovisual, n'hi ha dos que ens competeixen directament:

10. Conèixer, valorar i respectar els aspectes bàsics de la cultura i la història pròpies i dels altres, incloses les llengües familiars, així com el patrimoni artístic i cultural, com a mostra del multilingüisme i de la multiculturalitat del món, que també s'ha de valorar i respectar.

13. Apreciar la creació artística i comprendre el llenguatge de les diferents manifestacions artístiques utilitzant diversos mitjans d'expressió i representació.

Pel que fa a les competències claus, l'àrea d'EPVA és la matèria sobre la qual recau de manera més directa el desenvolupament de la Competència en consciència i expressió culturals (CCEC)

2. Contextualització: ubicació i entorn socioeconòmic i cultural

Benicàssim és un municipi del País Valencià situat a la comarca de la Plana Alta, al ostat de la mar i al peu de la serra del Desert de les Palmes, la qual en gran part pertany al seu terme municipal. Té una població de 19.951 (INE 2023) durant l'hivern, però si afegim la població resident en les àrees urbanitzades vil·les i apartaments, que ja comuniquen el poble amb la mar i els visitants de l'estiu, es poden superar fàcilment els 60.000 habitants durant el mes d'agost.

Precisament el desenvolupament del sector turístic, base de la seua economia, li ha donat un fort impuls demogràfic durant els últims anys. També s'ha incrementat la immigració estrangera.

L'IES Violant de Casalduch és l'únic centre de secundària al poble, així doncs és un reflex prou acurat de les característiques de la societat a què representa. El centre acull al voltant de 1100 alumnes d'Educació Secundària Obligatòria, Batxillerat, FP bàsica i Cicles Formatius, és a dir, la franja d'edat oscil·la entre 12 i 20 anys.

Actualment unes 25 nacionalitats diferents es barregen a les nostres aules. 135 alumnes d'altres països, representen el 22% en l'ESO, 15% en el Batxillerat i un percentatge inferior en els Cicles Formatius.

3. Competències específiques

Les competències específiques són els assoliments que l'alumnat ha de poder desplegar en activitats o situacions que requereixen els sabers bàsics de cada matèria. Són, a més, un element de connexió entre el Perfil d'eixida, els sabers bàsics i els criteris d'avaluació, que s'han de desenvolupar mitjançant situacions d'aprenentatge contextualitzades.

El Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, estableix les següents competències específiques per a l'àrea d'Educació Plàstica Visual i Audiovisual:

CE1. Analitzar de manera crítica i argumentada diferents propostes artístiques, contemporànies i d'altres èpoques, identificant, a través de diferents canals i contextos, referències socioculturals, funcionalitats i elements de contingut del patrimoni i de la cultura visual i audiovisual.

En finalitzar el tercer curs l'alumnat sabria identificar i seleccionar els elements particulars de les diferents manifestacions artístiques de caràcter local o global desenvolupades en diferents contextos geogràfics i històrics. Per a això ha de saber distingir la informació extreta dels diferents canals i poder així argumentar el seu propi discurs i desenvolupar la seua identitat personal.

CE2. Compartir idees i opinions usant la terminologia específica de l'àrea en la comunicació de les experiències d'apreciació i creació artística.

En aquest nivell l'alumnat hauria de fer ús del llenguatge específic de l'àrea amb destresa, de manera que pugua valorar i emetre arguments amb esperit crític que li permetrà comunicar-se en els processos de treball, afavorint així el discurs i el debat de manera lògica davant qualsevol experiència d'apreciació i creació.

CE3. Comunicar idees, sentiments i emocions, experimentant amb els elements del llenguatge visual i amb diferents tècniques i materials en l'elaboració de pràctiques artístiques i creatives.

En aquest nivell l'alumnat hauria consolidat hàbits que li generaran seguretat i confiança en si mateix, potenciant la seua autonomia a l'hora de seleccionar una tècnica o una altra i la seua correcta utilització, així com l'ús adequat i responsable dels materials, en funció de la seua pròpia identitat i discurs a través dels diferents mitjans de l'obra artística creada.

CE4. Seleccionar de manera responsable i autònoma recursos digitals aplicats a la percepció, la investigació i la creació en el desenvolupament de propostes i projectes artístics, desenvolupant una identitat i criteri propi en el consum responsable i sostenible d'acord amb la normativa vigent.

En aquest nivell, l'alumnat hauria adquirit major coneixement respecte als entorns virtuals d'aprenentatge, realitzant seleccions argumentades de fonts i usos de recursos TIC sobre la base de les seues necessitats, tant en la investigació com en la producció de propostes creatives. A més, hauria consolidat la seua identitat digital sent capaç de realitzar un consum conscient, responsable i sostenible d'acord amb la normativa vigent.

CE5. Crear produccions artístiques col·lectives, ateses les diferents fases del procés creatiu i aplicant els coneixements específics adquirits.

En aquest nivell l'alumnat hauria consolidat els coneixements específics adquirits durant la creació de produccions artístiques col·lectives. Aquestes experiències artístiques permetran a l'alumnat aplicar amb seguretat aquests coneixements per a desenvolupar les seues pròpies idees i comunicar-les a través de mitjans gràfics o textuais a la resta de la comunitat. Per aquesta via es contribueix així als objectius del projecte col·lectiu que atendran els principis de sostenibilitat, sent una prioritat el consum responsable i la gestió dels residus materials generats.

4. Sabers bàsics

Com ja s'ha exposat, aquesta matèria gaudeix de la dualitat de treballar amb multitud de continguts teòrics d'una banda, però té una condició especial de taller per una altra en tractar-se d'una matèria pràctica, per la qual cosa els sabers bàsics s'han desenvolupat en dos blocs diferenciats. Aquesta classificació respon a la intenció de diversificar d'una banda el bloc conformat de sabers relacionats amb l'observació, la mirada i l'anàlisi, que configuraran una aportació fonamental per a l'alumnat quant al seu desenvolupament personal, i, d'altra banda, la part més pràctica i d'experimentació del procés creatiu que aportarà a l'alumnat les destreses i habilitats necessàries per a comunicar-se a través de la pràctica artística.

BLOC 1. PERCEPCIÓ I ANÀLISI
1.1. Exploració i interpretació de l'entorn CE1, CE2, CE4
G1. Patrimoni artístic i cultura visual contemporània
Manifestacions culturals i artístiques al llarg de la història, pertanyents al patrimoni i a la cultura visual i audiovisual en entorns físics i virtuals: • Patrimoni cultural tangible. Moble: pintura, escultura, artesanía, material audiovisual. Immoble: monuments artístics, llocs històrics, conjunts arquitectònics. • Patrimoni cultural intangible. Formes d'expressió: manifestacions plàstiques i visuals.
Elements del llenguatge visual i audiovisual en les manifestacions culturals i artístiques:

• Els elements del llenguatge visual en manifestacions culturals i artístiques de diferents èpoques i estils. • Els elements del llenguatge audiovisual i les seues possibilitats expressives i comunicatives en imatges fixes i en moviment. • Aspectes semiològics i contextuals de les manifestacions artístiques.
Contemporaneïtat artística: • Característiques i qualitats expressives i comunicatives dels formats, suports i materials de les pràctiques artístiques contemporànies. • La creació artística com a procés d'investigació: connexió amb altres àrees de coneixement.
G2. Actituds
• Atenció i respecte en l'exploració de manifestacions artístiques plàstiques, visuals i audiovisuals en entorns físics i virtuals. • Participació i sentit crític en l'exploració de manifestacions artístiques plàstiques, visuals i audiovisuals en entorns físics i virtuals.
G3. Entorns digitals
• Entorns virtuals d'aprenentatge (EVA) referents a les arts visuals i audiovisuals. Normativa vigent en relació a la protecció de dades, autoria i llicències d'ús.
G4. Utilització de la terminologia específica per a l'expressió de l'experiència d'apreciació
• Per a l'expressió de les idees, emocions i experiències derivades de l'exploració de propostes culturals i artístiques, i la seua descripció formal. • Per a l'anàlisi i argumentació d'opinions sobre propostes artístiques visuals i audiovisuals.
1.2. Alfabetització visual i audiovisual CE1, CE2
G1. Percepció visual
G2. Comunicació visual i audiovisual
• Funcions i intencionalitats de la imatge: estètica, informativa, exhortativa, expressiva. • Lectura, anàlisi i interpretació d'imatges fixes i en moviment. Aspectes formals i conceptuals. Valor denotatiu i connotatiu. • La imatge en el món actual: realitat i ficció. La veracitat del missatge. Xarxes socials.
G3. Elements configuradors del llenguatge visual i audiovisual
• Elements morfològics: punt, línia, pla, forma, color i textura. • Elements dinàmics: ritme, tensió, moviment. Interacció del llenguatge visual amb altres llenguatges. • Elements escalars: format, dimensió, proporció i escala. Relació entre realitat i representació. • Sintaxi de la imatge. Esquemes compositius. • Elements semàntics del llenguatge audiovisual.

BLOC 2. EXPERIMENTACIÓ I CREACIÓ
B2.1. L'experiència artística: tècniques i materials d'expressió gràficoplàstica i de creació visual i audiovisual. Àmbits d'aplicació. CE1, CE3, CE4
G1. Expressió gràficoplàstica
• Tècniques seques i humides. Tècniques mixtes i experimentals. Materials, suports i procediments. Formats bidimensionals i tridimensionals. • Qualitats emotives i expressives dels mitjans gràficoplàstics. Possibilitats comunicatives.

• Àmbits d'aplicació i perfils professionals. Pintura, dibuix, escultura, il·lustració, còmic, arts decoratives, publicitat. Pràctiques artístiques contemporànies i produccions multidisciplinàries.
G2. Dibuix geomètric
• Geometria plana: traçats geomètrics bàsics. Instruments de dibuix tècnic. • Introducció als sistemes de representació: sistema dièdric, axonomètric i perspectiva cònica. • Àmbits d'aplicació i perfils professionals. Disseny i arquitectura.
G3. Creació audiovisual
• Producció audiovisual. Preproducció, producció i postproducció. • Àmbits d'aplicació i perfils professionals. Fotografia i cinema. Videocreació i formats multidisciplinaris.
G4. Terminologia específica de l'àrea
• Vocabulari relatiu a processos d'experimentació, creació, difusió i avaluació de produccions creatives.
G5. Aplicacions digitals
• Ús de les TIC i experimentació en entorns virtuals d'aprenentatge aplicats a l'expressió gràficoplàstica. • Ús de les TIC i experimentació en entorns virtuals d'aprenentatge aplicats al dibuix geomètric. • Ús de les TIC i experimentació en entorns virtuals d'aprenentatge aplicats a la creació audiovisual.
B2.2. L'experiència artística individual i col·lectiva: processos de treball CE3, CE4, CE5
G1. Les fases del procés creatiu
• Generació d'idees: creativitat en l'elaboració d'idees i en la presa de decisions. • Investigació: cerca i anàlisi de referents. • Creació: disseny i producció de la proposta. Distribució de tasques: rols en el desenvolupament d'un projecte artístic col·lectiu. Funcions i comeses. • Avaluació: resultats en relació als objectius inicials del projecte. Anàlisi i propostes de millora. • Documentació gràfica de processos. Portafolis d'evidències del procés creatiu. Estratègies de pensament visual.
G2. Actituds
• Esforç, força de voluntat. Capacitat de concentració. Resiliència, superació d'obstacles i fracassos. • Respecte per la diversitat d'idees i produccions. Utilització d'un vocabulari inclusiu bàsic. • Tenacitat i constància en la realització i consecució de les diferents tasques. • Consens, respecte i empatia amb les aportacions de les companyes i companys en el procés de treball col·lectiu. • Cooperació i responsabilitat en la part individual per a contribuir a un objectiu comú i a la cohesió del grup. • Cura d'espais i materials de treball. Sostenibilitat i gestió de residus.

5. Metodologia i orientacions didàctiques

5.1 Orientacions metodològiques

La metodologia que es seguirà a l'assignatura de laboratori de creació audiovisual està dissenyada per promoure l'aprenentatge significatiu, la creativitat i el desenvolupament de les habilitats artístiques del nostre alumnat, així com l'anàlisi crític dels missatges visuals i audiovisuals que els envolten. Aquest enfocament es basa en les següents estratègies pedagògiques:

Aprenentatge actiu

S'encoratjarà als estudiants a participar activament en el procés d'aprenentatge mitjançant la realització d'activitats pràctiques, projectes d'art i l'ús d'eines i materials artístics. Aquest enfocament els permetrà experimentar i aplicar els conceptes apresos de manera pràctica.

Aprenentatge col·laboratiu

Fomentarem la col·laboració entre els/les alumnes mitjançant projectes d'art col·laboratius i activitats en grup. Això promourà les habilitats de treball en equip, la comunicació i la resolució de problemes.

Aprenentatge basat en projectes

Proposarem projectes d'art on els/les estudiants seleccionaran temes rellevants i treballaran en projectes que incorporin els continguts de l'assignatura, la fotografia, el vídeo i altres mitjans visuals i audiovisuals. Això els permetrà aplicar els coneixements adquirits de manera creativa. També tractarem de vincular aquests projectes amb altres matèries, buscant la interdisciplinarietat.

Exploració de la tecnologia

Aprofitarem les tecnologies audiovisuals i digitals per millorar l'aprenentatge. Els estudiants tindran l'oportunitat d'utilitzar equips i eines relacionades amb l'art digital i la producció audiovisual.

Avaluació formativa

L'avaluació serà contínua i formativa, incloent retroalimentació constructiva i la possibilitat de revisar i millorar el treball. Això fomentarà l'autoreflexió i el creixement artístic de l'alumnat.

Foment de la creativitat

S'encoratjarà la seva expressió personal, la recerca artística i l'exploració de noves perspectives i narratives. S'incidirà especialment en el desenvolupament del pensament divergent.

Coneixement de l'art i la cultura

A través de l'estudi de diferents moviments artístics, obres d'art i autors/autores, l'alumnat ampliarà els seus referents artístics i adquirirà una comprensió més profunda de l'art i la seva relació amb la cultura i la societat.

Aquesta metodologia té com a objectiu principal crear un entorn d'aprenentatge dinàmic i enriquidor que motive a l'estudiant a explorar el món de l'art visual i audiovisual, donant una importància central als processos creatius front als resultats. Això els capacitarà per desenvolupar les seves habilitats artístiques, expressar-se mitjançant les arts visuals i apropar-se a la comprensió crítica de les obres d'art i la cultura visual en general.

5.2 Recursos didàctics

D'acord amb les unitats didàctiques establertes, es determinarà l'organització dels diferents espais d'aprenentatge, que podran incloure l'aula específica, altres dependències del centre, el saló d'actes i, si escau, espais externs a l'institut.

L'aula està equipada amb un ordinador i un projector amb connexió a internet, que faciliten el desenvolupament de les activitats didàctiques i disposa d'altres recursos i materials propis, complementaris als que es requereixen a l'alumnat.

L'alumnat tindrà accés a ordinadors portàtils per a la realització de treballs en suport digital, produccions audiovisuals i activitats de recerca d'informació. Així mateix, el professorat podrà autoritzar l'ús dels telèfons mòbils amb finalitats educatives quan ho considere oportú.

S'utilitzarà la plataforma *Aules* com a entorn virtual d'aprenentatge per a la gestió de continguts, tasques i comunicacions entre professorat i alumnat.

Pel que fa al material didàctic, l'alumnat farà ús de làmines de dibuix per al desenvolupament de les activitats gràfiques, així com d'una llibreta o quadern de treball que funcionarà com a diari de classe, on es recolliran els esbossos i treballs previs. També s'utilitzaran llapis, colors de fusta, retoladors acrílics, plastilina i argila. De manera complementària, es podrà aportar material personal, com ara joguines o figures, per a la realització de projectes de *stop-motion*.

Pel que fa a la distribució de l'espai, les taules i altres elements de mobiliari s'organitzaran de manera que afavorisquen el treball cooperatiu i la participació activa de l'alumnat.

5.3 Activitats complementàries

Per al curs de 3r d'ESO d'EPVA, està previst:

- Visita a un museu de Castelló o València.
- Eixida per la localitat per a fer dibuix del natural, visitar sales d'exposicions, fer derives, conèixer empreses i/o entitats amb vincle en la matèria d'Educació Plàstica, Visual i Audiovisual.

6. Avaluació

6.1 Criteris d'avaluació

Els criteris d'avaluació, juntament amb els sabers bàsics, són la base per al disseny de situacions d'aprenentatge i el procediment i instruments d'avaluació que calen per a avaluar l'adquisició de cada competència específica. El Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatoria, estableix quins són els nivells mínims al final de cadascun dels dos cicles de l'ESO. En el cas de 3r d'ESO, els criteris d'avaluació són:

Competència específica 1. Analitzar de manera crítica i argumentada diferents propostes artístiques, contemporànies i d'altres èpoques, identificant, a través de diferents canals i contextos, referències socioculturals, funcionalitats i elements de contingut del patrimoni i de la cultura visual i audiovisual.

C1.1 Investigar sobre diferents propostes artístiques, a través de diferents canals, contextualitzant-les i tenint en compte les seues funcionalitats.

C1.2 Identificar elements de contingut essencials i funcionalitats en l'apreciació i anàlisi de referents artístics, a través de recursos i agents culturals de l'entorn, incloent canals i mitjans tecnològics.

C1.3 Interpretar els missatges de diferents creacions artístiques, identificant els elements que intervenen en la comunicació i extraient conclusions per a la seua aplicació en propostes creatives pròpies.

C1.4 Valorar amb respecte i sentit crític les manifestacions culturals i artístiques en entorns diversos, desenvolupant el criteri propi i argumentant en la construcció de l'opinió personal.

C1.5 Identificar els desafiaments del present a través del treball i missatges de la creació contemporània, valorant la seua contribució a la societat actual i adoptant un posicionament raonat, crític i constructiu.

Competència específica 2. Compartir idees i opinions usant la terminologia específica de l'àrea en la comunicació de l'experiència d'apreciació i creació artística.

C2.1 Valorar de manera argumentada diferents obres i imatges, en l'experiència d'apreciació, utilitzant el vocabulari específic de l'àrea.

C2.2 Comunicar, de manera oral i escrita, l'experiència de creació elaborant un discurs coherent que descriga els processos de treball utilitzant terminologia pròpia de l'àrea.

C2.3 Argumentar amb criteri i respecte en diferents moments de discurs i debat vinculats a l'experiència d'apreciació i creació.

Competència específica 3. Comunicar idees, sentiments i emocions, experimentant amb els elements del llenguatge visual i amb diferents tècniques i materials en l'elaboració de pràctiques artístiques i creatives.

C3.1 Seleccionar les tècniques més adequades en funció de l'objectiu plantejat en cada proposta creativa, incloent materials no convencionals.

C3.2 Seleccionar diferents formats i materials propis de les manifestacions artístiques contemporànies amb finalitat comunicativa en l'elaboració de propostes creatives.

C3.3 Crear propostes artístiques, relacionant les potencialitats expressives dels diferents elements que les conformen amb la finalitat comunicativa que es pretén transmetre.

C3.4 Consolidar hàbits de constància i autoexigència tant en el procés com en el resultat final.

C3.5 Emprar els referents i elements de la contemporaneïtat artística seleccionant els més adequats a la finalitat comunicativa.

Competència específica 4. Seleccionar de manera responsable i autònoma recursos digitals aplicats a la percepció, la investigació i la creació en el desenvolupament de propostes i projectes artístics, desenvolupant una identitat i criteri propi en un consum responsable i sostenible d'acord amb la normativa vigent.

C4.1 Seleccionar informació i recursos aplicats a les arts plàstiques, visuals i audiovisuals, en diferents entorns digitals.

CE4.2 Emprar diferents recursos digitals per a la percepció, experimentació i creació, seleccionant els més adequats per als objectius de les diferents propostes i produccions.

C4.3 Aplicar bones conductes per a un consum digital responsable i sostenible, respectant les llicències d'ús i les normes vigents de protecció de dades i autoria.

Competència específica 5. Crear produccions artístiques col·lectives, ateses les diferents fases del procés creatiu i aplicant els coneixements específics adquirits.

C5.1 Dissenyar produccions artístiques multidisciplinàries, planificant les fases del procés de treball, adequant les decisions adoptades als objectius del projecte, tenint en compte la perspectiva inclusiva.

C5.2 Analitzar l'objectiu comunicatiu de les propostes artístiques col·lectives, experimentant amb diferents tècniques, materials i formats i establint connexions amb coneixements d'altres matèries.

C5.3 Relacionar els rols assumits durant el procés de planificació, creació i difusió de la producció artística col·lectiva, amb els diferents àmbits d'aplicació professional.

C5.4 Reflexionar sobre els processos de treball, utilitzant registres textuais, gràfics i/o audiovisuals, avaluant cada fase, proposant millores i exposant les conclusions a la comunitat.

C5.5 Planificar la promoció de les produccions artístiques col·lectives realitzades, explorant i avaluant diferents vies de difusió.

6.2 Instruments i eines d'avaluació

Els instruments d'avaluació són les produccions de l'alumnat que el professorat utilitza per a recollir informació sobre els processos i els resultats d'aprenentatge dels estudiants. Aquests instruments tenen com a objectiu no només verificar què sap o què ha après l'alumnat, sinó també ajudar a entendre com està aprenent i què necessita per a millorar. Conjuntament amb les eines que fa servir el/la docent per a recopilar i analitzar dades i evidències, permeten valorar el grau d'assoliment de cada criteri d'avaluació i determinar el nivell de desenvolupament de les competències i els objectius d'aprenentatge.

La varietat d'instruments i eines d'avaluació és fonamental i així s'indica a l'apartat 8 de l'article 33 del Decret 107/22, modificat pel Decret 66/2024. D'aquesta manera s'afavoreix una avaluació inclusiva, objectiva, equitativa i enriquidora.

Instruments d'avaluació: Portafolis, làmines i fitxes individuals, treballs, productes finals, presentacions, exposicions orals, debats, etc.

Eines: Llistes de verificació, rúbriques, escales de valoració, dianes d'avaluació, qüestionaris, diferents tipus de registres, etc.

6.3 Criteris de qualificació

En finalitzar cada avaluació el/la docent ha d'incloure, d'una banda, una qualificació qualitativa que explique els progressos, talents i fortaleses de l'alumnat i els aspectes que caldria continuar treballant; d'altra banda, s'han de consignar les qualificacions quantitatives obtingudes. En aquest cas, el Decret 66/2024 modifica l'article 36 del Decret 107/2022 i l'apartat 13 de l'article 36 indica que s'ha d'afegir una qualificació numèrica, sense utilitzar decimals, en una escala d'1 a 10, amb les correspondències següents: insuficient (1, 2, 3 o 4), suficient (5), bé (6), Notable (7 o 8), Excel·lent: (9 o 10).

Les pautes que se segueixen per a obtenir els diferents resultats són les següents:

- Qualificació de cada instrument d'avaluació mitjançant l'eina d'avaluació corresponent.
- Qualificació de cada criteri d'avaluació: mitjana aritmètica o ponderada de les notes dels instruments relacionats amb aquest criteri. S'indica en cada situació d'aprenentatge.
- Qualificació de cada avaluació: mitjana aritmètica del nivell de consecució de cadascun dels criteris d'avaluació treballats.

- Qualificació de final de curs: mitjana aritmètica de tots els criteris d'avaluació.

Per a l'alumnat que tinga avaluacions suspeses, es podran establir proves de recuperació al llarg del curs per a cadascuna de les avaluacions. L'alumnat el qual la seua nota final no sigue igual o superior a 5 suspèndrà l'assignatura finalment i la portarà pendent per al curs següent.

L'alumnat amb la matèria pendent obtindrà al llarg del primer trimestre un dossier d'activitats de recuperació, que haurà de lliurar abans que finalitze el segon trimestre.

7. Situacions d'aprenentatge i temporització

Les situacions d'aprenentatge posen en relació les competències específiques de l'assignatura amb procediments i contextos d'aprenentatge desitjables.

Tenint en compte que les situacions d'aprenentatge han de connectar-se amb els desafiaments del segle XXI, en el context de la matèria d'Educació Plàstica, Visual i Audiovisual s'han de relacionar i justificar els referents que s'utilitzen sobre la base de la seua connexió amb eixos i temàtiques de transcendència social vinculades als reptes del present, com són: el consum responsable, la resolució pacífica dels conflictes, la valoració de la diversitat personal i cultural, el respecte al medi ambient i la gestió de residus, la vida saludable, etc. A més, han de tindre en compte la diversitat personal i cultural incloent en els relats d'aula els *microrelats* i introduint multiplicitat de mirades i respostes a reptes que són comuns.

L'aula d'Educació Plàstica, Visual i Audiovisual no hauria de ser un lloc exclusivament per a "fer" sinó també per a pensar, connectar, relacionar, estudiar, debatre, en definitiva per a estimular la reflexió i el pensament crític i divergent. Les propostes d'aula han de ser obertes, de resposta múltiple, i no suposar necessàriament la uniformitat dels productes finals, en el cas que n'hi haja, per a afavorir la inclusió i l'heterogeneïtat ocasionades per les diferents personalitats, inquietuds, contextos i vivències de l'alumnat.

A més, amb les situacions d'aprenentatge que es plantegen s'ha de garantir l'accés a l'aprenentatge del conjunt de l'alumnat aplicant els principis del Disseny Universal i l'Accessibilitat per a l'Aprenentatge (DUA-A), atenent les dimensions física, cognitiva, sensorial i emocional.

Les diverses situacions d'aprenentatge plantejades per a 3r d'ESO, les desenvolupem al llarg del curs en la programació d'aula.

A mode orientatiu, la temporització de les situacions d'aprenentatge s'estableix de la següent manera:

1r trimestre:

SA1. A poc a poc i bona lletra (CE1/CE2/CE3)

SA2. Sense filtre (CE1, CE2, CE3 i CE4)

2n trimestre:

SA3. Menys és més (CE1/CE2/CE5)

SA4. A la taula i al llit al primer crit (CE3/CE4)

3r trimestre:

SA5. De qui és aquest llibre (CE1/CE2/CE3)

SA6. Acció i reacció (CE1/CE2/CE3/CE4)

8. Atenció a la diversitat

Segons el DECRET 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià. [2018/7822], les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades amb la finalitat d'eliminar les barreres identificades en els diversos contextos on es desenvolupa el procés educatiu de tot l'alumnat, i contribueixen d'aquesta manera a la personalització del procés d'aprenentatge en totes les etapes educatives.

Aquestes mesures s'han de plantejar des d'una perspectiva global, sistèmica i interdisciplinària, que implique tota la comunitat educativa i altres agents, incidisca en l'alumnat i el seu entorn, i combine actuacions de caràcter comunitari, grupal i individual.

8.1 Mesures de resposta educativa per a la inclusió

El Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià, estableix com una de les línies generals d'actuació la gestió curricular. Els processos de planificació i desenvolupament curricular han de tindre present la diversitat de l'alumnat i complir amb una sèrie de requisits:

- Estimular la implicació de l'alumnat.
- Aplicar mitjans de presentació i expressió múltiples i diversos.
- Utilitzar metodologies actives que promoguen la interacció, col·laboració i cooperació entre l'alumnat.
- Incorporar processos i instruments participatius d'avaluació.
- Seleccionar i elaborar materials que complisquen amb els criteris d'igualtat, no discriminació i sostenibilitat, que tinguen en compte la perspectiva de gènere i, a més, que siguen accessibles.

Així, per a poder atendre a la diversitat de l'aula, es fa imprescindible abordar les matèries des d'un enfocament inclusiu i universal que pugui donar resposta a totes les seues necessitats. Es per això que es proposa seguir en el disseny dels contextos i situacions els següents Principis del Disseny Universal d'Aprenentatge, Ronald Mace (1998):

Principi 1. Ús equitatiu: Els espais, activitats i materials han de ser accessibles i equitatius per a poder ser emprats per persones amb diferents capacitats i habilitats. Per a aplicar aquest principi cal:

- Proporcionar oportunitats d'ús idèntiques quan siga possible i si no ho és, que siguen equivalents en el seu ús.
- Evitar segregar i estigmatitzar. L'aula ha d'acollir a tots els seus estudiants i professorat i promoure el sentiment de pertinença evitant prejudicis i tenint altes expectatives cap a tots els nostres estudiants.
- Oferir privacitat i protecció a tots els seus usuaris.
- Proporcionar seguretat a tots els usuaris. L'aula ha de proporcionar un entorn segur on tots se senten benvinguts i protegits.
- Afavorir la implicació de l'alumnat en el seu propi aprenentatge.

Principi 2. Flexibilitat en l'ús: Aquest principi implica l'ús de múltiples maneres d'accés i expressió i afavorir el processament amb diferents nivells d'aprofundiment. Per a aplicar aquest principi hem de:

- Proporcionar diverses alternatives per a aconseguir les metes educatives. Per exemple, flexibilitzant el currículum mitjançant el disseny d'activitats multinivell o utilitzant diferents estratègies metodològiques.
- Adaptar-se al ritme i velocitat de l'alumnat.
- Presentar el material en diversos formats i amb diversos graus de complexitat.
- Oferir diverses vies per a accedir a la informació, per al processament i per a l'expressió del coneixement.
- Oferir múltiples opcions per a la col·laboració perquè les interaccions han de ser accessibles per a tot l'alumnat.
- Garantir suports per a facilitar l'aprenentatge.

Principi 3. Ús simple i intuïtiu: Aquest principi implica assegurar-nos que el nostre alumnat comprén el que ha de fer. Al·ludeix a la facilitat per a entendre la tasca, no a la complexitat d'aquesta. Per a aplicar aquest principi caldrà:

- Eliminar la complexitat que no siga necessària i els elements que poden provocar distracció durant el procés d'aprenentatge, sense que això supose simplificar la tasca.
- Garantir l'accessibilitat cognitiva
- Facilitar que l'alumnat sàpiga quina és la informació important i quina la complementària o menys rellevant.
- Donar a conèixer amb claredat a tot l'alumnat els objectius, les tasques que es realitzaran, els terminis i els mètodes d'avaluació.
- Adaptar el disseny a diferents rangs de competència lingüística i diversitat cultural.
- Donar feedback immediat durant i després de completar la tasca

Principi 4. Informació perceptible: Aquest principi implica que la informació siga perceptible per a tot l'alumnat. Per a aplicar aquest principi serà necessari:

- Assegurar que les condicions ambientals permeten que els continguts siguen fàcilment perceptibles per tot el nostre alumnat.
- Garantir l'accessibilitat sensorial.
- Utilitzar les estratègies i els suports tècnics que siguen necessaris per a l'alumnat amb limitacions sensorials temporals o permanents.
- Utilitzar diferents modalitats (tàctil, auditiva, visual), estratègies i suports tècnics per a presentar la informació essencial.
- Assegurar la comunicació de manera accessible entre tots els membres de la comunitat educativa.
- Comprovar l'accessibilitat dels recursos en línia segons els estàndards de la WCAG

Principi 5. Tolerància a l'error: Aquest principi implica que el professorat dinamitze estratègies encaminades a identificar i reconduir qualsevol situació problemàtica. Per a aplicar aquest principi cal:

- Oferir feedback regularment i oportunitats per a corregir errors.
- Avaluar els coneixements previs necessaris i ajustar el procés d'ensenyament per a minimitzar el fracàs en l'aprenentatge.

- Assegurar l'accessibilitat emocional per a evitar la frustració i indefensió apresada i crear un entorn d'aprenentatge segur on l'error forme part del procés d'aprenentatge.

Principi 6. Poc esforç físic: Aquest principi implica que els espais i activitats han de ser físicament accessibles. Per a aplicar aquest principi s'ha de:

- Garantir que les dificultats físiques no siguin un obstacle per a l'accés i elaboració de la informació, ni per a l'expressió de l'aprenent.
- Assegurar que els espais del centre i les activitats programades siguin accessibles físicament, és a dir, permetre que totes les persones arribin i romanguen i realitzen les activitats amb comoditat.
- Promoure que l'ús d'eines d'escriptura, tabletas, teclats o qualsevol tecnologia s'adapte a les capacitats de prensió, pressió, rapidesa, etc. de cada usuari.

Principi 7. Dimensions que permeten un ús adequat: Aquest principi implica la realització d'adaptacions o adequacions necessàries per a adaptar-se a l'usuari, quan la resta de principis s'han aplicat i no han sigut suficients. Per a aplicar aquest principi hem de:

- Assegurar que l'extensió dels continguts permeti la seua comprensió i maneig.
- Revisar que els espais, tant físics com virtuals, i les eines permeten l'ús adequat per part de tots els membres de la comunitat educativa.
- Garantir que les adaptacions estiguen connectades amb la programació d'aula.

9. Avaluació de la pràctica docent

Al termini de cadascuna de les avaluacions es podrà fer un qüestionari d'avaluació de la nostra pràctica docent i del funcionament del treball a l'aula en el qual es podrà recollir informació relativa als objectius, la metodologia de treball i el funcionament general de l'assignatura.

Es poden avaluar els següents criteris relatius a la pràctica docent

- **Preparació i planificació:** Capacitat del docent per preparar i organitzar les classes de manera estructurada.
- **Metodologies d'ensenyament:** Eficàcia dels mètodes utilitzats per promoure l'aprenentatge actiu i l'atenció a la diversitat.
- **Gestió de l'aula:** Habilitats per mantenir un ambient d'aprenentatge positiu, gestionar el comportament de l'alumnat i fomentar la participació.
- **Competències comunicatives:** Claredat i coherència en la transmissió de continguts i en la interacció amb l'estudiantat.
- **Adaptació i innovació:** Capacitat d'adaptar-se a les necessitats de l'alumnat i utilitzar recursos innovadors, com eines digitals i estratègies interactives.